

КАТАЛОГИЗАЦИЯ НА ГРУПОВО ОБРАБОТВЕНИ БИБЛИОТЕЧНИ МАТЕРИАЛИ – ЗАПИСИ ЗА ИЗКУСТВЕНО СЪЗДАДЕНИ КОЛЕКЦИИ

За по-голяма ефикасност на работата в библиотеката, някои библиотечни материали, които подлежат на самостоятелно описване могат да бъдат обединени в логически групи, наричани обикновено изкуствено създадени колекции. Такива колекции трябва да се каталогизират в един библиографски запис, т.е. да се обработват групово. Отделните единици в колекцията имат някои общи характеристики: съдържание, събитие или времеви период, издател, физическа форма, произход и др. Обикновено така се каталогизират библиотечни единици, които се търсят по-често по съдържание, отколкото по заглавие или автор.

За групово обработка могат да бъдат определени следните видове материали:

1. брошури или материали с кратковременно значение, които не заслужават самостоятелна или кратка каталогизация, но могат да имат значение за научни изследвания като група;
2. монографии с едно и също съдържание, език или жанр, които могат съответно да се класифицират с един и същ класификационен индекс, да бъдат на езици и/или азбуки, които се приемат за чужди за обслужваната от библиотеката общност;
3. групи от ръкописи, движещи се изображения, фотографии, плакати (понякога и аудио и видеоматериали).

Груповата обработка не се използва за:

1. отделни заглавия продължаващи издания, книжни серии и други материали, които приличат на периодика,
2. материали в електронна форма,
3. комплекти, т.е. мултимедийни издания.

Изкуствено създадените колекции получават само един инвентарен номер. Отделните единици в колекцията НЕ СЕ ИНВЕНТИРАТ поотделно, тъй като софтуерът COBISS2 НЕ ПОДДЪРЖА неограничено повтаряне на поле 996 – *Данни за състоянието на фонда от монографии*.

КАТАЛОГИЗИРАНЕ НА ИЗКУСТВЕНО СЪЗДАДЕНИ КОЛЕКЦИИ

За каталогизирането на изкуствено създадени колекции може да се използва следната литература:

1. Zbirni zapisi : po dokumentaciji Collection-level cataloging, Library of Congress, Washington D.C. / priredila Dunja Kalčič. In: Knjižničarske novice. ISSN 0353-9237. - Vol. 7 (1997), nr. 12 (Supplement)
2. Appendix J. Collection-level cataloging. Washington, D.C.: Library of Congress, 1998 <http://www.loc.gov/catdir/cpsd/app-coll.html> (reviewed: September 25, 2003)
3. Verona, Eva. Pravilnik i priručnik za izradbu abecednih kataloga. Zagreb: Hrvatsko bibliotekarsko društvo, 1983-1986. 2 vol. and other cataloguing manuals being used within particular COBISS systems.

4. Международните стандарти за библиографско описание (ISBD) за отделните видове материали.

Записите за изкуствено създадени колекции се въвеждат в маската за въвеждане Z (колекции).

Изкуствено създадената колекция трябва да се описва с кратък библиографски запис, с данни, които описват и идентифицират колекцията като цяло. Основното заглавие на изкуствено създадена колекция най-често се използва за редна дума на основното описание.

Записите за изкуствено създадени колекции не са предназначени за прехвърляне.

По-долу са описани полетата от форматите COMARC/B и COMARC/H, които се използват по специфичен начин при каталогизиране на записи за групово обработени материали.

0XX Блок за идентификация

В подполе *001b* – *Вид на записа* се въвежда код, който отговаря на вида на материалите в колекцията. Когато в колекцията са включени повече от един вид материали, се използва кодът „*m*” – *мултимедия*.

В подполе *001c* – *Библиографско ниво* се въвежда код „*c*” – *колекция*.

1XX Блок за кодирана информация

В подполетата *100bcd* се въвежда информация за годината на публикуване на единиците в колекцията. Колекцията може да бъде завършена или незавършена.

В подполе *100b* – *Означение за годината на публикуване* на запис за завършена колекция, която е излязла в рамките на една календарна година, се въвеждат кодовете „*d*”, „*e*”, „*h*”, „*i*” или „*j*”. В подполе *100c* – *Година на публикуване 1* се въвежда годината на издаване на колекцията.

Когато единиците в колекцията са публикувани през повече от една година, в подполе *100b* се въвежда код „*g*”. В подполе *100c* се въвежда първата година, а в подполе *100d* – *Година на публикуване 2* се въвежда последната година на издаване.

Колекции с несигурни сведения за годината на издаване се означават с кода „*f*”, въведен в подполе *100b*. В подполе *100c* се въвежда най-ранната възможна година на издаване на колекцията, а в подполе *100d* – най-късната.

В подполе *100b* на запис за незавършена колекция се въвежда кодът „*g*”, а в подполе *100c* се въвежда годината на издаване на първата единица от колекцията. При първото въвеждане на данни за колекцията, в подполе *100d* се въвежда означението „9999”. В подполе *210d* се въвежда отворена първа година на публикуване (напр. 1999-).

Когато към колекцията се добавят нови единици, в подполе *100d* се въвежда временно последната година на публикуване на последната получена единица. В подполе *210d* се въвежда временно последна година на издаване (напр. 1999-<2003>).

В подполе *101a* – *Език на текста* се въвежда код, който съответства на езика на текста в единиците от колекцията. Когато отделните единици са издадени на различни езици, се въвежда кодът на преобладаващия език. По изключение се допуска в повторени подполета а да се въвеждат кодове и на други езици.

Кодът за страната или кодът за региона се въвежда в поле *102* – *Страна на публикуване*

или на производство. Когато единиците в колекцията са публикувани в различни страни, въвежда се кодът на преобладаващата страна. По изключение се допуска в повторени подполета а да се въвеждат кодове и на други страни.

Кодираните данни за материала се съобразяват с кода за специфичния материал, от който е направена колекцията (те трябва да съответстват на кода, въведен в подполе 001b). Предвидени са полета за всички видове материали с изключение на продължаващи ресурси.

COBISS.SI-ID=373781

001	uu	an ba cc d0
100	uu	c1998 hslv
101	0u	aslv
102	uu	asvn
105	uu	aa bd c1
106	uu	az
<i>(Колекция от печатни материали, публикувани в рамките на една година.)</i>		

COBISS.SI-ID=102925056

001	uu	an bk cc d0
100	uu	bf c1950 d1959 hslv
101	0u	aslv
102	uu	asvn
116	uu	ad bi db
210	uu	aV Ljubljani cDržavna založba Slovenije d[195-]
<i>(Годината на публикуване не е сигурна. Фотографиите са публикувани между 1950 и 1959 г.)</i>		

COBISS.SI-ID=78827264

001	uu	an ba cc d0
100	uu	bg c1998 d9999 hslv
101	0u	aslv
102	uu	asvn
210	uu	d1998-
<i>(Незавършена колекция. Първоначално въвеждане на данни за колекцията.)</i>		

COBISS.SI-ID=78826240

001	uu	an bk cc d0
100	uu	bg c1900 d1979 hslv
101	0u	aslv
102	uu	asvn
116	uu	ad bi
210	uu	a[S. l. cs. n.] d1900-<1979>
<i>(Незавършена колекция. Последната единица е публикувана през 1979 г.)</i>		

2XX Блок за описателна информация

Заглавието на колекцията най-често се съставя от каталогизатора. Основното заглавие се съставя на езика на агенцията по каталогизация във форма, която описва колекцията ясно и я разграничава от подобни библиотечни материали. В заглавието се включва елемент, който обединява колекцията. Най-често това е наименованието на колекцията, името на

създателя ѝ, данни за съдържанието, наименование на колективен орган, език, географско название или жанр.

В съответните подполета на поле 200 – *Заглавие и сведения за отговорност* заглавието се загражда в квадратни скоби „[]”. Тъй като при груповата обработка основното заглавие най-често е редна дума, първият индикатор получава стойност 1.

В подполе 200b – *Общо означение за материал* се въвежда вида на материала, освен когато се отнася за печатни материали.

Данните за годината на публикуване най-често се въвеждат в поле 210 – *Издателски данни, сведения за разпространение и др.*, макар софтуерът да дава възможност за въвеждане на данни във всички подполета.

Физическите подробности за броя на единиците най-често се въвеждат в подполе 215a – *Специфично означение за материал*. Когато материалът се съхранява в кутии или папки, техният брой също трябва да се посочи.

Когато колекцията съдържа различни видове материали, информацията за всеки вид се въвежда в повторени полета 215.

При материали с кратковременно значение броят им се определя по преценка и се въвежда приблизително, напр. „около 350 единици”.

При незавършени колекции актуалният брой се загражда в остри скоби „<>”.

Информация за илюстрации и др. може да се въведе, ако повечето единици са илюстрирани. Размерът може също да не е от значение. Ако този елемент се включи, трябва да се посочат данни за диапазон.

COBISS.SI-ID=78814208

200	1□	a[Volitve v Državni zbor Republike Slovenije e1996]
210	□□	a[Slovenija] d1996
215	□□	aca [200] enot (Колекция от пропагандни материали за избори.)

COBISS.SI-ID=99473152

200	1□	a[Družba sv. Cirila in Metoda]
210	□□	a[S. l. cs. n. d1883-1938]
215	□□	aca [150] enot (Колекция, която съдържа правилници, доклади, публикация за дейност.)

COBISS.SI-ID=78826240

200	1□	a[Ivan Cankar iPortreti] bSlikovno gradivo
210	□□	a[S. l. cs. n.] d1900-<1979>
215	□□	a<20> portretov cč-b in barve (В момента колекцията се състои от 20 фотографии. Годината на публикуване на най-късните единици е въведена в подполе 210d, заградена в остри скоби.)

3XX Блок за забележки

Забележките, свързани с колекцията се отнасят най-вече до нейния източник, организация или сложност. Те засягат и условията за ползване или съдържанието на колекцията.

В случаи на голяма колекция или при отсъствие на обичайните библиографски данни върху единиците в колекцията, в поле 300 – *Обща забележка* се въвежда обща информация за съдържанието ѝ.

COBISS.SI-ID=99471616

200	1□	a[Slovenska kulturna akcija]
300	1□	aVsebuje vabila na prireditve, programe prireditvev, različne brošure, besedila pesmi ipd. (<i>Запис, който съдържа обща забележка, отразяваща съдържанието.</i>)

Забележка за съдържание може да се въведе когато заглавията и/или авторите на отделни единици са значими. Данните се въвеждат в поле 327 – *Забележка за съдържание* в съответствие с указанията за това поле.

COBISS.SI-ID=99474176

200	0□	a[Stanovanjska komunalna banka]
300	1□	aVsebuje gradivo o delovanju Stanovanjske komunalne banke
327	10	0Vsebina: aZapisnik. - 1992 aPoročilo zunanjega revizorja C&L. - 1993 aPredlog razrešitve članov organov upravljanja banke in imenovanje članov nadzornega sveta SKB banke. - 1993 aMnenje nadzornega odbora o poslovanju SKB banke d.d. v letu 1993. - 1993 aZapisnik 6. zбора SKB banke d.d. - 1994 aZapisnik 7. zбора SKB banke d.d. - 1994 aSklepi 7. zбора SKB banke d.d. - [1994] aSpremembe in dopolnitve statuta SKB banke d.d. – 1994 (<i>Запис, съдържащ забележка за съдържание.</i>)

6XX Блок за анализ на съдържанието

Предметните рубрики, определени за колекцията, служат за достъп до съдържанието ѝ, което е от най-голямо значение за ползвателите. Те са създадени с намерението да се представи съдържанието на колекцията. Броят на предметните рубрики, които могат да бъдат определяни не е ограничен, но при изкуствените колекции, с оглед на икономия при обработката, трябва да се спазват разумни ограничения.

Предметните рубрики, които могат да бъдат определяни за колекцията съдържат изрази, подпомагащи присъединяването ѝ към други тематично свързани с нея материали. Каталогизаторът може да определи и нивото на специфичност на предметните рубрики и изрази, които са добре познати на ползвателите.

Когато се използва стандартна система за предметизация, предметните рубрики може да се въвеждат в полетата 600-609, а когато се прилагат неконтролирани предметни термини – в поле 610.

Класификационните индекси за търсене по УДК (675с) са задължителни данни за този блок. Съдържанието на цялата колекция се отразява с един класификационен индекс.

COBISS.SI-ID=78773248

200	1□	a[Volitve za predsednika Republike Slovenije e1997]
600	11	aBernik bJože f1924-
600	11	aCerar bMarjan f1943-
600	11	aKovač bBogomir f1952-
600	11	aKučan bMilan f1941-
600	11	aMiklavčič bFranc f1924-

600	11	a Peršak b Tone f 1947-
600	11	a Podobnik b Janez f 1959-
600	11	a Poljšak b Marjan f 1924-
606	0□	a Volitve y Slovenija z 1997
610	0□	a predsedniški kandidati
675	□□	c 324 a 324(497.4)”1997” (<i>Записът съдържа предметни рубрики за всички кандидати за президент.</i>)

COBISS.SI-ID=373525

200	1□	a [Konferenca COBISS i Plakati] b Slikovno gradivo
610	0□	a COBISS a SICRIS a konference a plakati
675	□□	c 766 (<i>В запис са въведени неконтролирани предметни термини.</i>)

COBISS.SI-ID=78827264

200	0□	a [Študijski programi]
601	02	a International Executive Development Center c Brdo pri Kranju x Študijski programi
610	0□	a management a izobraževalni programi
675	□□	a 377.3/.4:65.012.4 c 377 vdo 4. izdaje (<i>В запис са използвани и двата метода на предметизация.</i>)

7XX Блок за интелектуална отговорност

Когато автор на всички документи от колекцията е един и същ колективен орган (или в редки случаи едно и също лице), неговото наименование (име) се въвежда в поле 700/710.

Когато колекцията съдържа документи, написани от двама или трима индивидуални автора (или два колективни органа), в поле 700/710 се въвежда информация за познатия или представения с повече произведения автор.

Когато колекцията е известна благодарение на съставителя си, неговото име се въвежда в поле 702, последвано от съответния код.

COBISS.SI-ID=78827264

200	0□	a [Študijski programi]
710	02	a International Executive Development Center c Brdo pri Kranju (<i>Колекция от произведения от един колективен автор.</i>)

Изкуствените колекции най-често се съставят от анонимни произведения или от произведения на различни автори, т.е. от съчетание от анонимни произведения и произведения на различни автори. В такива случаи записите за групово обработени материали не съдържат полетата 700 и 710.

COBISS.SI-ID=122804224

200	1□	a [Lokalne volitve e 2002] (<i>Колекция от пропагандни материали за избори. За редна дума е използвано основното заглавие.</i>)
-----	----	--

9XX Блок за национално използване

Данните за състоянието на фонда за колекциите се въвеждат в поле 996 – Данни за състоянието на фонда за монографии. Маската за въвеждане Z не съдържа полето 997 – Данни за състоянието на фонда за продължаващи издания.

Изкуствената колекция се инвентира обикновено като цяло. Когато колекцията съдържа мултимедия, която се подрежда отделно, инвентарирането се съобразява с броя на съществуващите единици. По същия начин се извършва инвентарирането на по-големи колекции, които се съхраняват в различни кутии или карти.

Ако от една колекция има няколко екземпляра, информацията за всеки екземпляр се въвежда в повторено поле 996.

COBISS.SI-ID=99475200

200	1□	a[Slovenska vina]
215	□□	a<43> enot
996	□1	dIPKG\i3\aSlovenija f599900582 o19990503 p4 vd yh19990503 (Един екземпляр от колекция.)

COBISS.SI-ID=119520768

200	1□	a[Volitve za študentski parlament] bSlikovno gradivo
215	□□	a[8] plakatov
996	□1	c1 dIG\iB.l.\n2002122] f820020503 o20020801 p4 vd yh20020709 2KOROSKA
996	□1	c2 dIG\iB.l.\n2002122] f820020504 o20020801 p7 vd yh20020709 2KOROSKA (Два екземпляра от колекция – екземпляр за архив и екземпляр за заемане.)

ПРИМЕРИ

1. COBISS.SI-ID=78773248

001	□□	an ba cc d0
100	□□	bd c1997 hslv
101	0□	aslv
102	□□	asvn
200	1□	a[Volitve za predsednika Republike Slovenije e1997]
210	□□	a[Slovenija cs. n.] d1997
215	□□	a[18] enot
300	1□	aVsebuje predstavitve in propagandno gradivo kandidatov za predsednika Republike Slovenije na volitvah leta 1997
600	11	aBernik bJože f1924-
600	11	aCerar bMarjan f1943-
600	11	aKovač bBogomir f1952-
600	11	aKučan bMilan f1941-
600	11	aMiklavčič bFranc f1924-
600	11	aPeršak bTone f1947-
600	11	aPodobnik bJanez f1959-
600	11	aPoljšak bMarjan f1924-
606	0□	aVolitve ySlovenija z1997
610	0□	apredsedniški kandidati

675	□□	c324 a324(497.4)"1997"
996	□1	dIPKG\i101 f599801523 o19981013 p4 vd yh19981013
996	□1	dlaPKG\i101 f599801524 o19981013 p7 vd yh19981013

PKG

VOLITVE za predsednika Republike Slovenije : 1997]. - [Slovenija : s. n.],
1997. - [18] enot

Vsebuje predstavitve in propagandno gradivo kandidatov za predsednika
Republike Slovenije na volitvah leta 1997

324(497.4)"1997"

PKG	599801523
aPKG	599801524

2. COBISS.SI-ID=8772769

001	□□	an bm cc d0
100	□□	bg c1991 d1998 hslv
101	0□	aslv
102	□□	asvn
200	1□	a[Slovenska ljudska stranka iPodružnica Krško]
210	□□	a[Krško cs. n.] d1991-<1998>
215	□□	a<8> enot
300	1□	aVsebuje plakate in drobne tiske
601	02	aSlovenska ljudska stranka bPodružnica cKrško 601
606	0□	aPolitične stranke ySlovenija
610	0□	anotranja politika apolitične stranke apolitični programi
675	□□	a329(497.4 Krško)SLS b32 c329 s32
961	02	aSLS bPodružnica cKrško 601
996	□2	dIK\iD\u32a[SLOVENSKA\5ljudska stranka] f900301068 o19990202 vc

K D 32 [SLOVENSKA ljudska stranka]

[SLOVENSKA ljudska stranka. Podružnica Krško]. - [Krško : s. n.],
1991-<1998>. - <8> enot

Vsebuje plakate in drobne tiske

329(497.4 Krško)SLS

K D 900301068

3. COBISS.SI-ID=8922273

001	uu	an bk cc d0
100	uu	c2000 ek hslv
101	0u	aslv
102	uu	asvn
116	uu	af bi dc
200	1u	a[Krško] bSlikovno gradivo e[letalski panoramski posnetki] fFoto Rožman
210	uu	aBrežice cFoto Rožman d[2000]
215	uu	a[18] fotografij cbarve d11 x 16 cm
300	1u	aPosneto 20.1.2000
607	1u	aKrško xPokrajinska fotografija
607	1u	aVidem xPokrajinska fotografija
607	1u	aSava xPokrajinska fotografija
610	0u	amesta afotografije
675	uu	s779 c77.04
712	02	aFoto Rožman cBrežice
996	u2	dIK\iD\u779aKRŠKO f000088778 p4 va yh20000313

K D 779 KRŠKO

[KRŠKO] [Slikovno gradivo] : [letalski panoramski posnetki] / Foto Rožman. - Brežice : Foto Rožman, [2000]. - [18] fotografij : barve ; 11 x 16 cm

Posneto 20.1.2000

K D 000088778

4. COBISS.SI-ID=373525

001	uu	an bk cc d0
100	uu	bg c1997 d2003 hslv
101	0u	aslv aeng
102	uu	Asvn
116	uu	ad bi dc gad
200	1u	a[Konferenca COBISS iPlakati] bSlikovno gradivo
210	uu	a[Maribor cIZUM] dcop. 1997-<2003>
215	uu	a<7> plakatov
327	00	0Dosedanja vsebina: aCOBISS 1987-1997. COBISS`98 : konferenca. Konferenca COBISS`99. Konferenca uporabnikov COBISS & SICRIS 2000 : podpora znanju. Konferenca uporabnikov COBISS & SICRIS 2001 : podpora znanju. Konferenca uporabnikov COBISS & SICRIS 2002 : podpora znanju. Konferenca uporabnikov COBISS 2003 : podpora znanju
610	0u	aCOBISS aSICRIS akonference aplakati
675	uu	c766
996	u2	diIZUM\u02aKONFERENCA COBISS\5plakati f120030164 o20031029 p7 vf

IZUM 02 KONFERENCA COBISS plakati

[KONFERENCA COBISS] [Slikovno gradivo]. [Plakati]. - [Maribor : IZUM], cop. 1997-<2003>. - <7> plakatov

Dosedanja vsebina : COBISS 1987-1997. COBISS`98 : konferenca. Konferenca COBISS`99. Konferenca uporabnikov COBISS & SICRIS 2000 : podpora znanju. Konferenca uporabnikov COBISS & SICRIS 2001 : podpora znanju. Konferenca uporabnikov COBISS & SICRIS 2002 : podpora znanju. Konferenca uporabnikov COBISS 2003 : podpora znanju

IZUM 120030164

5. COBISS.SI-ID=11102775

001	┐┐	an ba cc d0
100	┐┐	bg c2002 d9999 hslv
101	0┐	aslv
102	┐┐	Asvn
105	┐┐	aa
200	1┐	a[Štipendije]
210	┐┐	aLjubljana [etc.] c[s. n.] d2002-
215	┐┐	a[19] enot cilustr. d33 cm
300	1┐	aRazpisi za štipendije za visoke šole doma in v tujini
606	1┐	aŠtipendije xVisoke šole
675	┐┐	a377.5(497.4) (085) s377.5 b377 c377 vdo 4. izd.
996	┐2	dlŠ\CIPS\AŠTIPENDIJE f200210120 o20021010 vc 2CIPS

Š CIPS ŠTIPENDIJE

[ŠTIPENDIJE]. - Ljubljana [etc.] : [s. n.], 2002-. - [19] enot : ilustr. ; 33 cm

Razpisi za štipendije za visoke šole doma in v tujini

377.5(497.4) (085)

Š CIPS D 200210120

6. COBISS.SI-ID=110366720

001	┐┐	an ba cc d0
100	┐┐	bg c1990 d1999 hslv
101	0┐	aita ager
102	┐┐	aita
200	1┐	a[Knjižnice v Italiji]
210	┐┐	a[Italija] d1990-<1999>
215	┐┐	a<26> enot
300	1┐	aVsebuje informativno gradivo o knjižnicah v Italiji

606	1□	aKnjižnice yItalija
675	□□	a02(450) c02
996	□1	Dlb\n532844 f20020156 o20021112 p4 vc

b 532844

[KNJIŽNICE v Italiji]. - [Italija], 1990-<1999>. - <26> enot

Vsebuje informativno gradivo o knjižnicah v Italiji

02(450)

b 532844

20020156